

Symbole pielęgniarstwa

Magdalena Łopuszańska-Wykrota



Ceremonia Czepkowania

Czepkowanie to uroczysta ceremonia, mająca wieloletnią tradycję w pielęgniarstwie, symbolizująca wstąpienie adeptów do zawodu pielęgniarstwa. Towarzyszy jej nadanie pielęgniarzkiego czepka, który przez lata był znakiem rozpoznawczym tej profesji. Obecnie, choć czepek stracił swoje pierwotne znaczenie praktyczne, nadal pełni ważną funkcję symboliczną i historyczną

Czepek pielęgniarski to nakrycie głowy noszone przez pielęgniarki. Powszechnie uważa się, że stanowi pozostałość starego zwyczaju nakrywania głowy przez kobiety. Posiada ono znaczenie:

- symboliczne – czyli pokora i chęć służenia innym ludziom;
- funkcjonalne – jako ochrona, zabezpieczenie nierzadko długich włosów.



Historia Czepkowania

Początki ceremonii sięgają XIX wieku, gdy Florence Nightingale stworzyła pierwszą nowoczesną szkołę pielęgniarstwa. Czepek początkowo miał funkcję ochronną i pomagał w utrzymaniu schludnego wyglądu pielęgniarki. W Polsce tradycja ta rozpowszechniła się w XX wieku i stała się ważnym elementem edukacji pielęgniarstwa, przypominającym ślubowanie zawodowe.



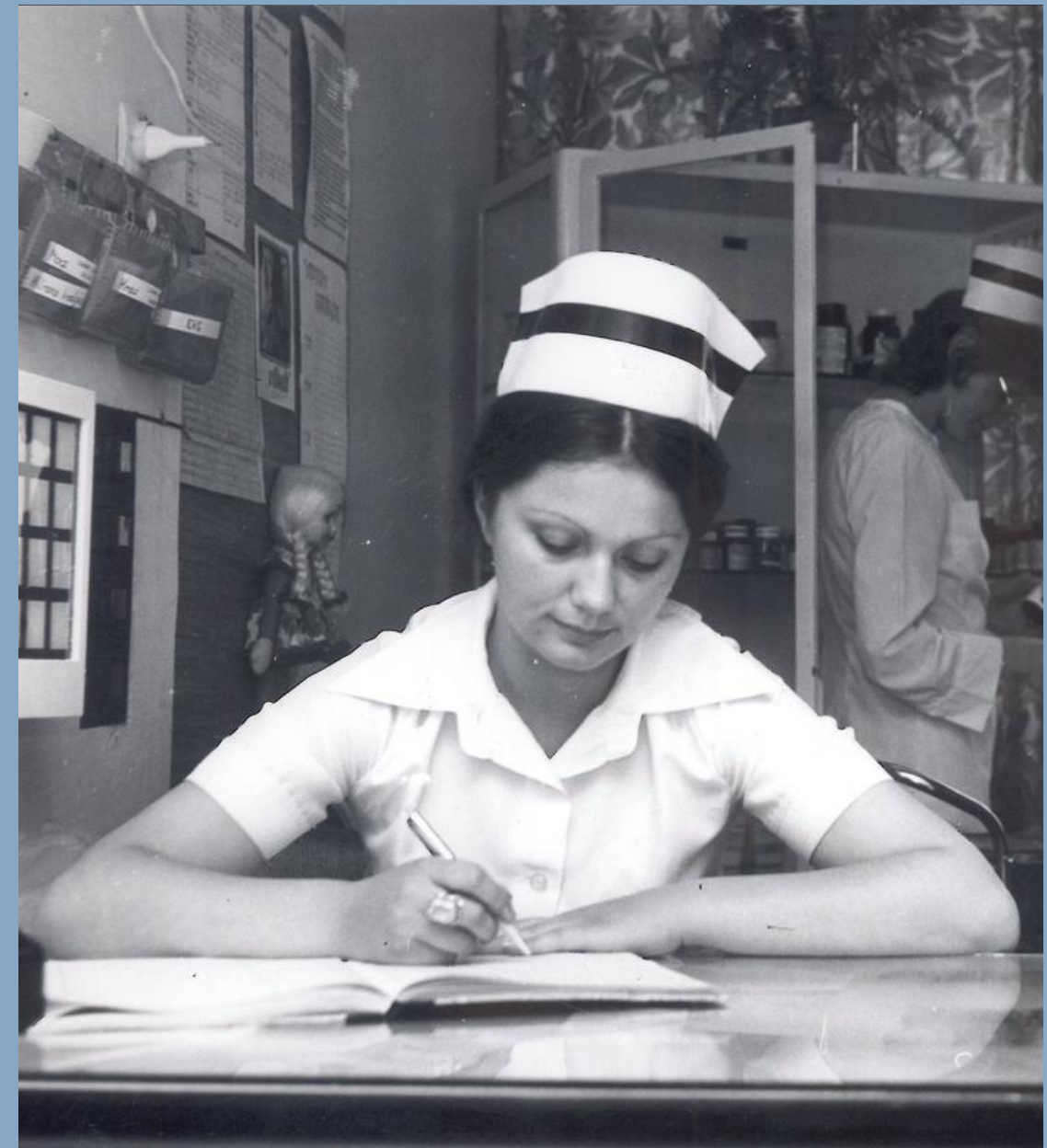
Historia Czepkowania

Pierwsze czepki pojawiły się w szpitalu w Bellevue (USA) przed 1876 rokiem i miały charakter praktyczny – chroniły włosy przed zabrudzeniem. Z czasem ich kształt ewoluował, ale niezmiennie pozostawały białe. Współczesna wersja czepka zakrywa jedynie część włosów i pełni funkcję symboliczno-informacyjną, oznaczając przynależność do zawodu.

W Polsce uczennice pierwszej szkoły pielęgniarstwa w Krakowie (1911 r.) nosiły okrągłe czepki z niewielkim wyłogiem, a na ulicę zakładały granatowy welonik. Materiały, z których wykonywano czepki, obejmowały muślin, organdyne, płótno, batyst, a współcześnie także plastik. Ich pielęgnacja wymagała specjalnych zabiegów, takich jak pranie, krochmalenie i prasowanie.



Aksamitka na czepku ma swoją tradycję, która początkowo była związana z wysokim statusem społecznym. W XVII wieku, królowa Francji Maria Medycejska nadała położnej Loysy Bourgeois Doursier prawo noszenia aksamitnego kapturka w dowód uznania za jej umiejętności położnicze. Z czasem aksamitka stała się symbolem profesjonalizmu położnej i pielęgniarstwa. Aksamitka symbolizowała również rangę osoby w zawodzie (np. uczennica, pielęgniarstwo). Uroczyste nakładanie aksamitnego paska na wyłóg czepka nazywane było "paskowaniem".





Warunki uzyskania prawa do noszenia oznak zawodu regulowało pismo Ministra Zdrowia z dnia 8 lutego 1950 roku (Dz. U. Min. Zdr. z dn. 5 lutego 1950 r.), które podawało: pielęgniarki, które ukończyły szkołę pielęgniarek lub złożyły państwowy egzamin, mogą nosić na czepkach pasek szerokości 2 cm w kolorze czarnym (czerwonym – położna, niebieskim – dietetyczka). Zgodnie z pismem, zabrania się noszenia wyżej podanych oznak przez inny personel.

Ceremonia Czepkowania

- Ceremonia odbywa się w obecności wykładowców, rodzin oraz przedstawicieli zawodów medycznych.
- Studentki pielęgniarstwa występują w białych strojach, co symbolizuje ich gotowość do służby pacjentom.
- Przekazanie czepka przez starszą pielęgniarkę lub wykładowcę jest momentem kluczowym, symbolizującym wejście w szeregi pielęgniarские.
- Ślubowanie pielęgniarские jest integralną częścią uroczystości i podkreśla etyczne zobowiązania zawodowe.

Symbole pielęgniarstwa



Mundur pielęgniarski



Hymn pielęgniarski



Lampka oliwna
tzw. lampka Nightingale

Mundur pielęgniarski

Mundur pielęgniarski to odzież robocza, która pełni funkcję praktyczną i symboliczną. Zwykle składa się z bluzki, spódnicy lub spodni oraz fartucha. Jest to symbol profesjonalizmu, równości wśród pracowników służby zdrowia i przestrzegania standardów higienicznych. Mundur różni się w zależności od kraju, placówki, a także specjalizacji. Współczesne mundury często zawierają również elementy oznaczające specjalizację, np. kolory czy emblematy.



Mundur pielęgniarski

Mundur pielęgniarski to odzież robocza, która pełni funkcję praktyczną i symboliczną. Zwykle składa się z bluzki, spódnicy lub spodni oraz fartucha. Jest to symbol profesjonalizmu, równości wśród pracowników służby zdrowia i przestrzegania standardów higienicznych. Mundur różni się w zależności od kraju, placówki, a także specjalizacji. Współczesne mundury często zawierają również elementy oznaczające specjalizację, np. kolory czy emblematy.





Zgodnie z art. 10 [ustawy](#) o zawodach pielęgniarzy i położnej czytamy, że "pielęgniarki i położne mają prawo używania uroczystego stroju zawodowego. Uroczysty strój zawodowy pielęgniarzy i położnej podlega ochronie prawnej". Wzór uroczystego stroju oraz zasady jego używania określa w uchwale Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych (NIPiP).

Hymn pielęgniarski

Hymn pielęgniarski to utwór muzyczny, który odgrywa ważną rolę w ceremoniach, obchodach świąt zawodowych lub wydarzeniach związanych z pielęgniarstwem. Jest wyrazem szacunku i uznania dla osób wykonujących ten zawód. W niektórych krajach hymn pielęgniarski jest używany w trakcie ceremonii rozpoczęcia lub zakończenia edukacji pielęgniarskiej. Tego typu hymny mają również na celu podkreślenie znaczenia zawodu w systemie opieki zdrowotnej.

Hymn pielęgniarski

HYMN PIELEŃNIAREK

W świat niesiemy swe serca gorące
Najpiękniejsze głosimy idee
Aby ludziom dać pokój i słońce
By cierpiącym przywrócić nadzieję.
Zawód nasz przeszedł wielkie dni chwały
Gdy o wolność się walki toczyły
Pielęgniarki na frontach też były
I ofiarnie swą służbę pełniły.
W służbie naszej przodować będziemy
Dla Ojczyzny – Jej dobra pracować
A gdy trzeba i ginąć będziemy
Aby życie człowieka ratować
My nie chcemy, ni wojen, ni bojów
Dość krwi bratniej i ofiar faszyzmu
My jesteśmy siostrami pokoju
Służyć chcemy idei humanizmu.



Lampa oliwna

Lampka oliwna, znana również jako "Lampka Nightingale", to jeden z najbardziej znanych symboli pielęgniarstwa. Jest związana z postacią Florence Nightingale, która uważana jest za matkę nowoczesnego pielęgniarstwa. Lampka oliwna stała się symbolem opieki, troski i poświęcenia, które Florence Nightingale niosła, pełniąc służbę pielęgniarzką podczas wojny krymskiej. Współcześnie lampka jest często używana podczas ceremonii w szkołach pielęgniarzkich oraz w różnych obchodach związanych z pielęgniarstwem, symbolizując poświęcenie pielęgniarek i pielęgniarzy w opiece nad pacjentami.



Dziękuję za uwagę.